

KÄSKKIRI

27.03.2015 nr 69

Veterinaar- ja Toiduameti peadirektori 16. jaanuari 2015. a käskkirja nr 12 „Proovivõtu juhendi ja proovide kaaskirja vormi kinnitamine sigade Aafrika katku uurimiseks metssigadel “ muutmine

Põllumajandusministri 8. juuli 2005. a määruse nr 79 „Nõuded zoonooside seire korraldamise kohta“ ja põllumajandusministri 13. juuni 2007. a määruse nr 91 „Veterinaar- ja Toiduameti põhimäärus“ paragrahvi 8 lõike 2 alusel:

1. Asendan peadirektori 16. jaanuari 2015. a käskkirja nr 12 punktis 1.1 nimetatud proovivõtu juhendi ja punktis 1.2 nimetatud kaaskirja vormi käesolevale käskkirjale lisatud juhendi ning kaaskirja ja kaaskirja lisaga.
2. Käskkirja täitmise eest vastutab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht.

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Reili
Peadirektori asetäitja

Teadmiseks: 1) Põllumajandusministeerium
2) Veterinaarakeskused
3) Veterinaar- ja Toidulaboratoorium

Kaaskiri nr sigade Aafrika katku uurimiseks metssigadel

Andmed looma leidja/jahimehe kohta		Andmed proovivõtja kohta	
Nimi:		Nimi	
Eesnimi:		[] järelevalveametnik [] volitatud veterinaararst	
Aadress:		Aadress:	
Telefon:		Telefon:	
E-post:		E-post:	
Üldandmed proovide kohta			
Proovid võetud loomalt: kokku proovi			
Proovivõtu aeg:			
Küttimise/ leidmise koht	Maakond:		
	Vald:		
	Asula:		
Märkused:			
Proovi nr	Andmed metssea kohta		
Kütitud loomale tema esmakontrollimisel omistatud identifitseerimisnumber:			
Hinnanguline vanus:	[] < 1 a	[] < 2a	[] > 2a
Sugu:	[] emis	[] kult	[] teadmata
[] kütitud	Küttimise kuupäev:	[] lõpnud	Leidmise kuupäev:
Täiendavad epidemioloogilised andmed			
Kütitud metsseal esinesid haigusele viitavad kliinilised tunnused:		[] ei	[] jah
Kütitud metsseal avastati siseelundite kontrollimisel kõrvalekaldeid:		[] ei	[] jah
Kui jah, siis millised:			
Korjuse olukord:	[] värske	[] algav roiskumine	[] roiskunud
Laborisse saadetud uurimismaterjal			
[] veri	[] organid	[] toruluu	
Andmed tellitavate uuringute kohta			
Uurimise eesmärk:	[] RLTP	[] dgnRLTP	[] muu eesmärk
Proov on saadetud uurimiseks: [] PCR meetodil [] ELISA meetodil			
Täiendavad uuringud: [] sigade klassikaline katk			
Vastus saata :		[] maakonna veterinaar keskusele	
		[] volitatud veterinaararstile	
		[] jahimehele e-posti teel	
Andmed proovide vastuvõtu kohta laboris			
Proovide vastuvõtu aeg laboris:		Vastuvõtja nimi, allkiri:	
Proovi reg nr:			

Lisaleht nr sigade Aafrika katku uurimiseks kaaskirjale nr

Proovi nr	Andmed metssea kohta	
Kütitud loomale tema esmakontrollimisel omistatud identifitseerimisnumber:		
Hinnanguline vanus:	☐ < 1 a ☐ < 2a ☐ > 2a	Sugu: ☐ emis ☐ kult ☐ teadmata
☐ kütitud	Küttimise kuupäev:	☐ lõpnud Leidmise kuupäev:
Täiendavad epidemioloogilised andmed		
Kütitud metsseal esinesid haigusele viitavad kliinilised tunnused:		☐ ei ☐ jah
Kütitud metsseal avastati siseelundite kontrollimisel kõrvalekaldeid:		☐ ei ☐ jah
Kui jah, siis millised:		
Korjuse olukord:	☐ värske ☐ algav roiskumine	☐ roiskunud
Laborisse saadetud uurimismaterjal		
☐ veri	☐ organid	☐ toruluu

Proovi nr	Andmed metssea kohta	
Kütitud loomale tema esmakontrollimisel omistatud identifitseerimisnumber:		
Hinnanguline vanus:	☐ < 1 a ☐ < 2a ☐ > 2a	Sugu: ☐ emis ☐ kult ☐ teadmata
☐ kütitud	Küttimise kuupäev:	☐ lõpnud Leidmise kuupäev:
Täiendavad epidemioloogilised andmed		
Kütitud metsseal esinesid haigusele viitavad kliinilised tunnused:		☐ ei ☐ jah
Kütitud metsseal avastati siseelundite kontrollimisel kõrvalekaldeid:		☐ ei ☐ jah
Kui jah, siis millised:		
Korjuse olukord:	☐ värske ☐ algav roiskumine	☐ roiskunud
Laborisse saadetud uurimismaterjal		
☐ veri	☐ organid	☐ toruluu

Proovi nr	Andmed metssea kohta	
Kütitud loomale tema esmakontrollimisel omistatud identifitseerimisnumber:		
Hinnanguline vanus:	☐ < 1 a ☐ < 2a ☐ > 2a	Sugu: ☐ emis ☐ kult ☐ teadmata
☐ kütitud	Küttimise kuupäev:	☐ lõpnud Leidmise kuupäev:
Täiendavad epidemioloogilised andmed		
Kütitud metsseal esinesid haigusele viitavad kliinilised tunnused:		☐ ei ☐ jah
Kütitud metsseal avastati siseelundite kontrollimisel kõrvalekaldeid:		☐ ei ☐ jah
Kui jah, siis millised:		
Korjuse olukord:	☐ värske ☐ algav roiskumine	☐ roiskunud
Laborisse saadetud uurimismaterjal		
☐ veri	☐ organid	☐ toruluu

Proovi nr	Andmed metssea kohta	
Kütitud loomale tema esmakontrollimisel omistatud identifitseerimisnumber:		
Hinnanguline vanus:	☐ < 1 a ☐ < 2a ☐ > 2a	Sugu: ☐ emis ☐ kult ☐ teadmata
☐ kütitud	Küttimise kuupäev:	☐ lõpnud Leidmise kuupäev:
Täiendavad epidemioloogilised andmed		
Kütitud metsseal esinesid haigusele viitavad kliinilised tunnused:		☐ ei ☐ jah
Kütitud metsseal avastati siseelundite kontrollimisel kõrvalekaldeid:		☐ ei ☐ jah
Kui jah, siis millised:		
Korjuse olukord:	☐ värske ☐ algav roiskumine	☐ roiskunud
Laborisse saadetud uurimismaterjal		
☐ veri	☐ organid	☐ toruluu

Juhend proovide võtmiseks sigade Aafrika katku uurimiseks metssigadelt

1. Sissejuhatus

Juhend on koostatud Euroopa Komisjoni 27. märtsi 2014 a rakendusotsuse nr 2014/178, loomatervishoiualaste tõrjemeetmete kohta seoses sigade Aafrika katkuga teatavates liikmesriikides, artiklis 13 ja põllumajandusministri 23. novembri 2004 määruse nr 179 „Sigade klassikalise katku ja sigade aafrika katku tõrje eeskiri“ paragrahvi 40 lõikes 3 punktis 2 sätestatud tingimustele vastavate proovide võtmiseks ja saatmiseks laboruuringutele.

2. Mõisted

Metssiga – siga, keda ei ole peetud või aretatud ettevõttes.

3. Proovide võtmine

Proovid võetakse kõikidelt metssigadelt, kelle suhtes on kahtlus sigade Aafrika katku esinemisele. Lisaks võetakse proovid ka kõikidelt nendelt metssigadelt, kes on kütitud nn I tsooni jäävalt ehk teisisõnu nakkuse leviku kahtlusega hõlmatud territooriumil (edaspidi puhvertsoon) ja see kütitud uluk või temalt pärinev liha soovitakse üle anda väljaspool puhvertsooni asuvale lihakäitlemisettevõttele.

II tsoonis ehk territooriumil, kus haigus on eelnevalt metssigadel diagnoositud, võetakse proovid kõikidel surnuna leitud või kütitud metssigadel.

Proovid võtab üldjuhul VTA kohaliku asutuse järelevalveametnik või volitatud veterinaararst, vajadusel võib seda korraldada koostöös jahipidamise õigust omavate isikutega.

Proovide võtmine kütitud metssigadelt:

- Laboratoorseks uuringuks võetakse vereproov- punase korgiga seerumkatsutisse (ilma lisanditeta). Verd peaks olema vähemalt poole katsuti ulatuses.

Proovide võtmine surnult leitud metssigade korjustelt:

- Laboratoorseks uuringuks võetakse organmaterjal- tonsillid, lümfisõlmed, vähemalt 1/3 põrna, neer. Juhtudel, kui korjus on lagunenud või organid puuduvad, siis võetakse laboratoorseks uuringuks reieluu.

Proovide võtmine teostatakse võimalikult puhtalt, vältida tuleb igasugust keskkonna, proovitaara või transpordivahendite kontaminatsiooni.

4. Proovide hoidmine, pakkimine ja laborisse saatmine

Vereproovid toimetatakse laborisse võimalikult kiiresti, ideaaljuhul 4-6 tunni jooksul (kuid mitte hiljem kui 24 h peale proovi võtmist). Kui proovide kohene transport ei ole võimalik, siis säilitatakse vereproove +4...+6 °C juures. Vereproove mitte külmutada!

Organproovid toimetatakse laborisse 4-6 tunni jooksul (kuid mitte hiljem kui 24 h peale proovi võtmist). Kui proovide kohene transport ei ole võimalik, siis säilitatakse organproove +4...+6 °C juures või külmutatakse -20 °C juures.

Proovid pakitakse lekkekindlalt. Eriti oluline on, et väline pakkematerjal on saastumata ning puhas. Kasutada kindlasti mitut kilekotti. Samuti võib kasutada kaanega purke.

Proovid pakitakse veterinaarkeskuste poolt transportkastidesse selliselt, et ei toimuks otsest kokkupuudet muude samas pakendis olevate proovidega (pakkimine täiendavasse puhtasse kilekotti, eriti soovitatav, kui kõigi loomade proovid eraldi). Täiendav pakkimine aitab vältida termokastide saastumise ning seeläbi võimaliku viiruse leviku.

Proovid saadetakse otse VTLi Tartu laboratooriumisse (Kreutzwaldi 30, Tartu), VTL piirkondlikud laboratooriumid neid proove ei vahenda.

Proovide saatmisest teavitatakse Tartu laboratooriumit alati ette (viroloogia-seroloogia osakond tel 738 6111, 506 6687)

5. Kaaskirja täitmine

Koos proovidega esitatakse laborile kaaskiri, mille täidab proovivõtja. Kuni teistsuguste juhiste saamiseni märgitakse uuringu eesmärgiks RLTP, mis tähendab, et uuring teostatakse riigieelarveliste vahendite arvelt. Tellitavad uuringud märgitakse vastavalt RLTP rakendusmeetmetes kirjeldatule.

Kütitud metssea puhul tuleb teha kaaskirjale märge selle kohta, et vastus tuleb saata ka jahimehele e- posti teel.

Ühe jahi ajal samas kohas kütitud või korraga surnuna leitud metssigade proovid võib laborisse saata ühe kaaskirjaga. Sellisel juhul täidetakse kaaskirja lisaleht. Proovid peavad olema identifitseeritavad ja seostatavad kaaskirjal oleva tähistusega. Oluline on, et iga looma kohta on täidetud kaaskirjaga nõutud episotoloogilised andmed.

6. Nõuded kütitud metssigade säilitamisele ja nende saatedokumentatsioonile nende viimisel väljaspool puhvertsooni asuvasse lihakäitlemisettevõttesse

Sigade Aafrika katku suhtes uurimata metssigade väljaviimine puhvertsoonist on keelatud.

Juhul, kui kütitud metssiga soovitakse saata väljaspool puhvertsooni asuvasse lihatööstusesse, tuleb Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi (VTL) uurimistulemuse vastuse saamiseni teda hoida kaitstuna saastumise eest. Selleks tuleb kütitud metssiga hoida ruumis, kus on tagatud tema hoidmine rippasendis ja ruumi temperatuur peab olema vahemikus 0 - 7 C.

Kütitud metssiga võib puhvertsoonist või välja viia ainult negatiivse uurimistulemuse korral, mis lisatakse kütitud uluki esmakontrolli tulemuste kohta vormistatud deklaratsioonile.